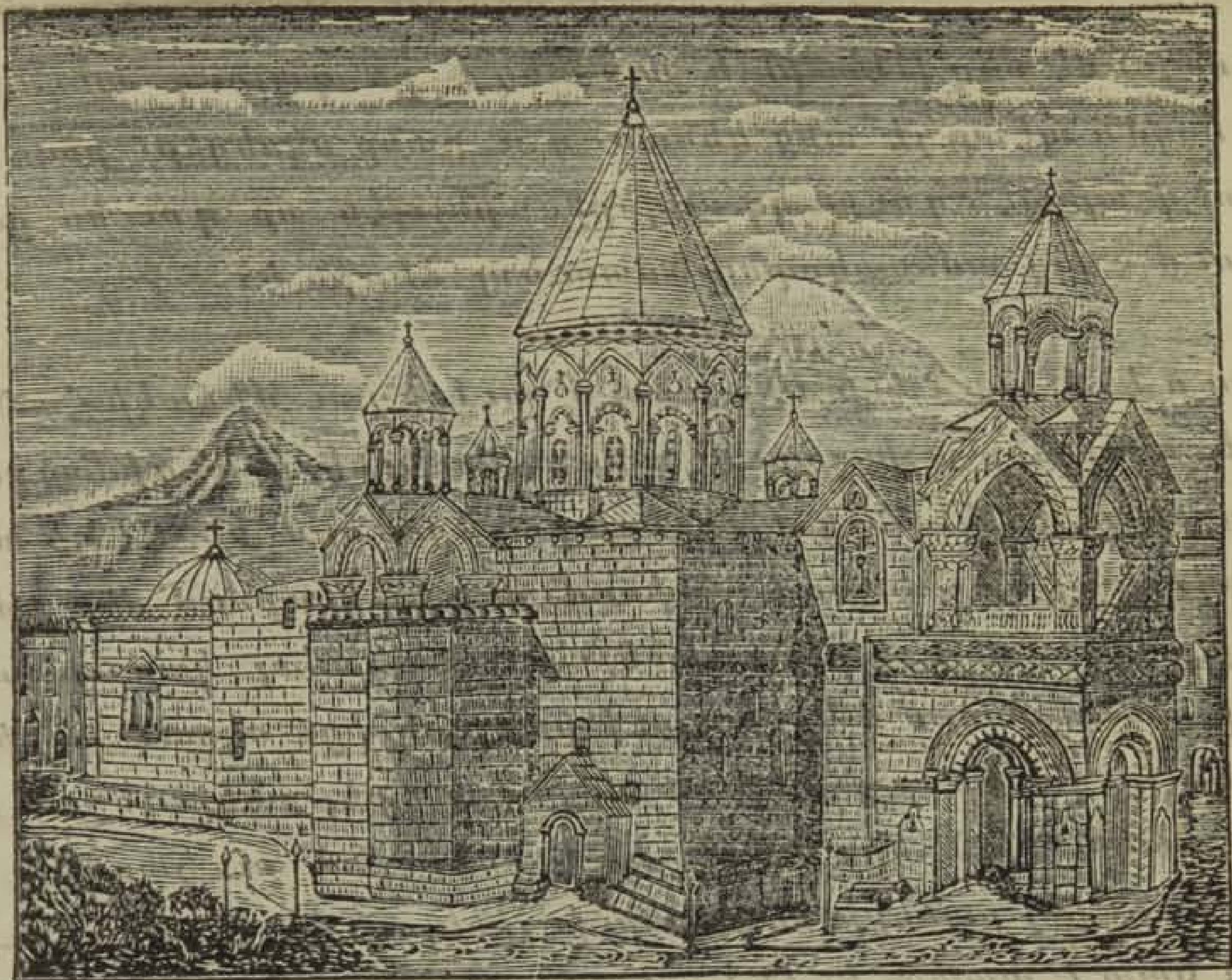

Ա Ր Ա Ր Ա Տ

ԹԻԻ Ժ. — ՇԲՁԱՆ Ի. 1887 ՏԱՐԻ Ի. ՀԱԿՏԵՄ. 31.

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՄԱՐԴՍ ԵՒ ԻՒՐ ԳՍՐԾՆ.

Առաջ Սողոմ. Ժ. 2. 3.

Աշխարհիս երեսն ապրող մարդն ինչպէս մեծ ու զօրաւոր է
կարծում իրան: Նա հանգիստ չէ մնում, անդադար ջանք է
անում, անդադար աշխատում, ու կարծումէ, որ պէտք է
յաջողի իրան բարձր վիճակի մէջ տեսնելու: Բայց հազ/ւ տես-
նումէ հեռուումն իւր նպատակը, մէկ էլ տեսնումէ, որ մա չն
եկաւ, վրայ հասաւ:

Մենք չենք մեզ առաջ տանողն, այլ ան աներեւոյթ Զօրու-
թիւնն, որ ամեն մէկ մարդու պարգևումէ իւր բաժինն, ու որ
մեզ առաջնորդողը լինելով գէպի մեր ունենալու վիճակն,

հրամայումէ մեզ թէ՛ մինչև այս տեղ է քո գալուդ տեղն, էլ այն կողմն պէտք չէ՛ անց կենաս. դու բանը սկսեցիր, բայց թէ սկսածդ այնպէս դուրս կգայ վերջն, ինչպէս որ դու ես ցանկանում, այդ ամենակարող Աստուծոյ ձեռին է:

Չուր է: Մենք ջանք ենք անում աւելի լաւ վիճակի հասնելու և զուր ենք աշխատում պատահմունքների անդիմադրելի հոսանքի դէմ. կեանքի ալիքները բարձրանում են դէպի մեզ գալով, վրայ են հասնում, խփում մեզ ու կտորում մեր ոյժը, միջոց չտալով մեզ աչք բաց անել, որ հասկանալ կարողանանք թէ՛ ինչ ենք լինում: Երեխայութեան օրերիցս սկսած՝ հարիւրաւոր, հազարաւոր բաներ եմ մտքումս դրել անելու, շատ ու շատ ցանկութիւններս խթան են տուել ինձ ու շարժել, ու գիտէ, ինչ ինչ բաների ձեռնամուխ լինելու: Եւ ի՞նչ է դուրս եկել: Շատ է պատահել ինձ տեսնել, որ մտքումս դրածն ու ցանկացածս՝ միայն մի օր է կեանք ունեցել. ինչպէս որ այն օրն իմ մէջս ծնել է, այն օրն էլ մեռել. շատ անգամ պատահել է, որ մտքումս դրածն այս տարուայ մէջ չեմ կարողացել գլուխ բերել, եկող տարուան մէջ եմ ամենայն ջանք ու աշխատութիւն արել, որ գլուխ բերեմ, և վերջապէս, երբ որ կարծել եմ թէ՛ քիչ մնաց նպատակիս հասնեմ, մի փոքրիկ ըստ ինքեան աննշան դիպուած՝ էլի դէպի յետ է քցել ինձ իմ նպատակից ու հեռացրել: Սրտիցս ախ քաշելով, ունեցած յոյսս կորցրել եմ, այն յոյսս, որ տարիներով ինձ ուրախացնում էր ու խաբում:

Երբոր միտքս եմ բերում իմ երեխայութեանս գեղեցիկ ժամերն, ա՛խ, ինչպէս այն ժամանակ ամեն բան ուրիշ կերպ էր: Ինչպէս սաստիկ ու կատաղի կերպով ուզում էի անպատճառ որ երբեմն այս, երբեմն այն լինիմ, երբեմն այս, երբեմն այն բանն ունենամ: Հազարաւոր ակնկալութիւններիցս մէկն էլ չկատարուեց. մէկը միւսին արգելք ու խափան եղաւ. յոյսերս՝ ծառերի նման բոլորովին բացուել էին ու շատ ծաղիկ տուել. երկնքից մի փոքր քամի փչեց՝ ու բոլոր ծաղիկները թափուեցան. զուր էի ամեն կողմ մտիկ տալի թէ՛ պտուղ կբերե՞ն արդեօք:

Տարիքով աւելի մեծացայ, ու զգացմունքներս միայն աւելի

դիւրագործիւ դարձան. նոր ցանկութիւններ ծնան իմ օրտիս մէջ. նոր փայլուն յատակագծեր շինեցի իմ մտքումս՝ այնպիսի կախարդիչ գեղեցկութեամբ, ինչպէս որ ընդունակ է այդ անել վառ երեւակայութիւնը: Մտիկ տուէք այն օրիորդին, տեսէք թէ՛ ինչպէս է նա մտածմունքների հետ ընկած, ինքն իրան կորցնում՝ իւր ապագայի վերայ ունեցած ցնորքներովն, տեսած՝ չկատարուելու երազներովն՝ ու իւր ծածուկ ցանկութիւնների կատարմանը համար ջանք անում: Մտիկ տուէք այն երիտասարդին, որ լաւ դպալով, որ ինքն ամեն կողմից ազատ է և ոյժ իրան պակաս չէ, բոլոր աշխարհս իւր առաջը բայ է տեսնում, ու կարծում է թէ՛ ձեռքից կգայ ամենալաւ բանին հասնելու: Յետոյ մտիկ արէք սորանց հետ այն կատարելահասակ մարդուն, տարիքն առած այն տանտիկնոջն ու մօրն, որ իրանց երեւակայութեան մէջ արդէն բաղդաւորութեան հասած էին կարծում իրանց: Մտածմունքի մէջ ընկած մոլորուած ու գլուխները քաշ արած են գնում նոքա այն ցանքի մօտն, որ ցանել էին, ու տեսնում են, որ հազարաւոր սերմեր՝ ծլած ժամանակն՝ ոչնչացել են: Իրանց զաւակներից, որ իրանց պարծանքը պէտք էր լինէին, ամենասիրելիներն արդէն չկան, գերեզման են մտել, լաւ բարեկամներից, որոց հետ մտքներումն ունէին ուրախ կեանք անցկացնելու, կէսից աւելին պակասել են: Իրանց մտքումն արած հաշիւներից՝ թէ լաւ անունի, լաւ փողի տէր կդառնան, գործունէութեան լաւ շրջան կունենան, տեսնում են, որ հազիւ մի ստուերը կատարուեց:

Կեանքից ձանձրացած ծերունին, հրաժարուելով աշխարհիցս, գնում է դէպի իւր կեանքի սահմանաքարն: Անցեալը նորա համար այն տեղն էր աշխարհումս, ուր որ շատ խաբուեց: Նա իւր աչքն այս կեանքիցս դէպի վեր, դէպի այն տեղն է ուղղում, ուր որ խաբէութիւնները վերջ պէտք է ունենան, ինքն իրան ասում է. մի ժամանակ հսկայի ոյժ ունէի, երկաթի դիմացկունութիւն—բայց և այնպէս իմ ամենալաւ կամքս չկատարուեց: Իմ պատանեկութեան ցնորքներիցս ի՞նչ մնաց ինձ:

Սուտ չէ, երեւում է, որ ամեն մարդոց բանն այնպէս ձախ չգնաց, ինչպէս իմս: Շատերն իրանց մտքում դրած բաները

կատարուած տեսան. նրանք հասան իրանց գիտաւորութիւն. ներին, ու այն եղան, ինչ որ ուղղում էին լինել: Երբ որ ես նորանց կեանքի հանգամանքներն եմ քննում, տեսնում եմ, որ ինչ որ նորանք ձեռք բերին, իրանց կողմից շատ քիչ էին աշխատել ունենալու, որ նորա առանձին յաջող հանգամանքներ ունեցան, ու շատ անգամ՝ իրանց մտքում գրածներին հակառակ՝ այնպիսի բաների հասան, որ յետոյ իրանց համար շահաւոր եղաւ. մինչդեռ ուրիշներն, որ առաջ իրանցից աւելի զօրաւոր էին, աւելի հարուստ ու աւելի պատիւ ունեցողներ, բոլոր իրանց ոյժն ու խելքն սչինչի տեղ անց կացաւ, ու իրանց ունեցած առաջուայ բարձր ու բազմաւոր դիրքը կորցրին ու ընկան:

Այս մեր տեսածն ու հասկացածն մեր կեանքի մէջ՝ թէ որչափ անհաւասար է մեր ջանքի ու գործի հետեւանքը, շատ ժամանակներով առաջ դրողեցրել է շատ իմաստուն ու մեր ունեցած կեանքի հանգամանքները քննող ու նկատող մարդոց ու շաղրութիւնն ու մտածողութիւնը: Նոցանցից քանի քանիսը՝ հին ժամանակներումը՝ հաւատում էին, որ մի աներեւոյթ իշխող կայ, որ իւր կոյր և երկաթի կամքովը կառավարում է երկնքի մէջ ու երկրի վերայ եղած ու պատահած բաները. հաւատում էին մի ճակատագրի, որ, առանց մոխկ տալու մարդոց արժանաւորութեանն՝ կամ անարժանութեան, նորանց հետ խաղում է, ինչպէս, որ ինքն ուղղում է, ինչպէս որ քամին խաղում է ծառի գեղնած տերեւների հետ:

Ուրիշ կերպով է դատողութիւն անում քրիստոնեան, Աստուածութեան վերայ ունեցած իւր աւելի ազնիւ ճանաչողութեան աստիճանի մէջ գտնուելով: Ձկայ ոչ մի կոյր ճակատագիր, որ ինքն իրանից անտեղեակ լինելով, և առանց ինքն էլ իմանալու թէ՛ ինչ է անում, առանց մի որոշ ծրագրի: Իւր ուղեցածն անի ու խաղայ մարդոց՝ լաւ կամ վատ վիճակի հետ. այլ կայ մի գերագոյն իմաստութիւն, որ կառավարում է հրաշալի կերպով՝ ինչպէս ընդհանուրն, այնպէս և մասնաւորը, որ տնօրինում է՝ ինչպէս ամենափոքրիկ որդնի վիճակը, նոյնպէս էր մի շատ մեծ ազգի:

Մարդն ունի լաւի իւր իշխանութեան ասի, այլ մայն ինչն իշխան: Միայն մարդկային հագին է պատկանում իրան: Նա կարող

է իւր կամքի վերայ ի շխել, հրամայել նորան այն ինչ որ բարի է, կամ չար, կարող է իւր մաքումը դնել, որ իւր խելքի կանոնովը մտածի, Աստուծոյ յաւիտենական օրէնքներին համեմատ կամենայ ու գործի, կամ թէ՛ լսել ու հնազանդել իւր զգայական յանկուժեանց գրգիռներուն, Սորանից աւելի բան անելու իշխանութիւն չունի։ Միւրեւ պատկանում է իրան, եւսիւ պատկանում է իրան, Գործը պատկանում է իրան, բայց գործի հետեւանքն ու արդիւնքն իրանից կախում չունի, իւր իշխանութիւնից դուրս է, նա քցում է իւր միտքը կեանքի հոսանքի մէջ, այնտեղ դառնում է նա խաղալիկ հաղարաւոր փորրիկ՝ միասին գործող՝ ալիքների, որոց ուժն ու ուղղութիւնըն ոչ ոք հաշուել, իմանալ չէ կարող։ Շատ բանից, որ մարդս ձեռնամուկ է լինում անելու, և որի համար գործ է դնում ամենամեծ աշխատութիւն, ամենաշատ մտածմունք ու հոգացողութիւն՝ և որից յոյս ունէր տեսնել իւր համար ամենափայլուն հետեւանքներ, ստանում է նա ամենաչնչին արդիւնք։ Ընդհակառակն քանի ու քանի բաներ, որոնցից չէր կարծիլ թէ՛ մի օգուտ կստանայ, ունենում են անակնունելի հետեւանքներ ու իւր քաղաքակիցների աչքում՝ իւր կումից արած՝ կամ մեծ ծառայութիւնների, կամ մեծ սխալանքի տեղ են անց կենում։

Եթէ որ մարդ ուս բռնած բանի ունենալու հետեւանք՝ կամ վերջն այնպէս իւր ձեռքը լինէր, ինչպէս որ իւր կամքն իւր ձեռին է, այն ժամանակ նա ինքն էլ մի Աստուած կլինէր։ Բայց մեզանից դուրս մի կառավարող Աստուած կայ, նա իշխում է սոյնտեղ, ուր որ մեր ոյժը չէ հասնում։ Ամենակարող զօրու-թիւնն է, որ առաջնորդում է ու կառավարում հանգամանք-ները, դիպուածներն ու մեր վիճակը։ Մենք, մեր սատուիկ սահմանափակ հասկացողութիւններովը գործում ենք կոյրերի նման մութ ու շփոթ դիպուածների ու պատահանքների մէջ, առանց մի տեղեկութիւն ունենալու, թէ մեր արած բանիցն ինչ դուրս կգայ։ Մեր գործն ազնուացնում է՝ ոչ թէ նորա ունեցած արդիւնքն, այլ այն գործն անելու ժամանակ՝ մեր ունեցած կամքը, մեր ազնիւ դիտաւորութիւնն է, որ նորան ար-ժէք է տալի, մնացածը մենք չենք կարող մեր հաշուի տակ քցել ու իմանալ առաջուանից։

Այլ, ինչպէս ուրեմն շատ անգամ խաբուած էի ինքս ինձ, երբ որ խաբուելով, կշռում էի իմ բռնած գործերիս արժէքն՝ իրանց ունեցած յաջող՝ կամ անյաջող արդիւնքովն: Ինչպէս կարող էի այդչափ չարաչար սխալուել, քանի որ ես, իմ արած շատ ու շատ փորձերովս, այն հաստատ ու մեծ ճշմարտութեան մէջ արդէն վաղճեց համոզուած էի, ինչպէս կարող էի շատ անգամ՝ այնչափ անմտաբար՝ իմ ունեցած ուժիս վերայ պարծենալ, թէ ինձ այս ու այն բանը գեղեցիկ կերպով յաջողեցաւ, երբ որ մի շատ աննշան պատահմունքով, որ ինձնից հեռացնել չէի կարող, ամեն բան ուրիշ կերպ կարող էր դառնալ: Յանկարձ բարձրացած մի մրրիկ ոչնչացնում է շատ մեծ նաւատորմիւնք, մի ցուրտ՝ կամուրջներ է շինում լճերի ու գետերի վերայ, որոնց վրայով անց են կենում թշնամի զօրքերը, մի աչքի չընկնելու պատահմունք՝ մառնում է ու յայտնում ծածկամիտ ու գաղտնագործ մարդու ծրագիրներն՝ ու զուր հանում: Մի հասարակ հանգամանք վերջացնում է իշխողների կեանքն, ու փոխում ամբողջ ազգերի վիճակն: Այլ կարող է առաջուանից իմանալ, թէ ինչ կբերի այս քառորդ ժամն, որ ահա այժմ պէտք է անցկացնեմ: Արդեօք շատ անգամ փորձով էլ չեմ տեսել, որ շատ բան, ինչ որ սուրբ նախատակներով չէ եղել, վերջապէս շատերի համար ամենաբարեբար հետեւանք է ունեցել, և թէ շատ բան վնասակար ներգործութիւն է ունեցել, ինչ որ ամենալաւ դիտաւորութիւններով է սկսուած եղել:

Ապագայում իմ՝ այլոց վերայ արած դատողութիւններիս մէջ՝ զգոյշ կլինիմ, ինչպէս որ պէտք է ցանկամ, որ ուրիշներն էլ ինձ վերայ այնպիսի դատողութիւն անեն, որ ընդունելի լինի: Սողոմոն իմաստունի հետ՝ իմ բոլոր ապագայ ձեռնարկութեանցս մէջ կասեմ. « Յանձնէր Տէրօջ « Գործէրդ, « Կարգէրդ « Ինչեւրդ առաջ կէր Լաւ »: — Այսինքն է՝ գործիր՝ Աստուծոյ կամքին համեմատ, թէ ինչ դուրս կգայ արած գործիցդ, այդ Աստուծոյ բանն է: Իսկ ինքդ քեզ ոչինչ չես կարող անել. ամեն բան նորա օրհնութիւնիցն է կախուած:

Իսկ ի՞նչ է Աստուծոյ օրհնութիւնն, որ ցանկանում ենք մեր արած գործերի հետը լինի: Արդեօք այն է միայն, որ միշտ մեր դիտաւորութիւնները յաջողուին, որ մեր ցանկութիւն-

ները կատարուի՞նք։ Անշուշտ ոչ, պատճառ որ՝ ինչպէս անմիտ են՝ շատ անգամ կարճատեւ մարդոց նպատակներն, և ինչպէս շատ անգամ յետոյ՝ արդէն բաւական ուշ՝ շնորհակալ ենք լինում երկնքին, երբ որ տեսնում ենք, որ մեր ունեցած նպատակներից, եթէ որ յաջողուէին ու կատարուէին, մեզ՝ կամ ուրիշների համար՝ ծանր վնաս կարող էր յառաջանալ։ այո՛, յետոյ ենք հասկանում, որ մեր նպատակների հէնց չյաջողուելն՝ իրականէս մի մեծ բարիք եղաւ։

Աստուծոյ օրհնութիւնն, որ մեր աշխատութիւնների ու գործերի հետն է լինում, աւելի մեր գիտակցութեան մէջն է, որ լաւ իմանում ենք թէ՛ մեր պարտքերը հաւատարմութեամբ ենք կատարում և դորանից յառաջացած մեծ ու փոքր բարիքն ուրախ ու շնորհակալու սրտով ենք ընդունում։ Աստուածանից։ Մի փոքրիկ օգուտ, մի շատ չափաւոր կարողութիւն, որ ձեռք բերինք, մեզ համար ամենասուրբ օրհնութիւն կարող է լինել, երբ որ մեր խղճմտանքը մեզ վկայում է, որ մեր ունեցածին՝ մեզքի ոչ մի արատ կպած չէ։ Ընդհակառակն՝ հարստութեան ամենամեծ գանձն՝ որ ունինք ու ծուռ ճանապարհով է մեր ձեռքն ընկած, այս գանձի հետն ունեցած մեր սրբտի անհանգստութիւնն՝ անվերջանալի անէծք է դառնում մեզ համար։

Ա. Բնայն Բան Աստուծոյ օրհնութեան Դժն է։ Ինչպէս խոր կերպով եմ զգում ու հասկանում այս ճշմարտութիւնն, որչափ որ աւելի եմ ապրում աշխարհիս երեսին, ու կեանքի փորձերովը տեսնում։ Բայց այս ճշմարտութիւնը չպիտի ինձ նոր սխալանքների մէջ քցի, ոչ էլ այն մտքին պէտք է տանի թէ՛ որովհետեւ ես ինքս ինձ ոչինչ չեմ կարող անել, ուրեմն ամեն հոգսերս էլ Աստուծոյ թողնեմ անելու։ Միայն անմիտ մարդն է ասում, « ինչո՞ւ պէտք է անդադար աշխատեմ, ինչո՞ւ ինձ ամեն տեսակ նեղութիւններով չարչարեմ »։ Եթէ որ Աստուած կամեցել է իմ գործս օրհնել, արտումն ցանած ամենափոքր սերմիցս էլ՝ հարիւրապատիկ աւելի պտուղ կբուսնի, և եթէ ես չհնձեմ, հէնց մի կարկուտ իմ բոլոր ոսկի յոյսերս, իմ հագացողութիւններիս ու աշխատութիւններիս բոլոր պտուղները մի բոպէումը կոչնչացնի։ — Մոյլն էլ ասում է երբեմն իւր մտքում, ամենայն բան Աստուծոյ օրհնութիւնիցն է կախ-

ուած, և այսպէս արդարացեալ է իւր թեթեամբութիւնն
ու անգործութիւնն:

Աստուծոյ օրհնութեանը վերայ յոյս ունենալ կարողանալու
համար, պէտք է մենք ինքներս անդադար՝ ի՛նչ արե՞նք, անե՞նք և ի՛նչ
աշխատե՞նք: Երբոր ուղում ես, որ Աստուած օրհնի քո հունձը,
քո ձեռքով, քո աշխատութիւնով ցանած պէտք է լինի արագ,
և եթէ ուղում ես լաւ պտուղներ հնձել, որոմն ամենեւին
պէտք է ցանած չլինիս: Եթէ քո կամքդ չար էր, ի՞նչպէս կա-
րող ես դու յոյս ունենալ բարի գործերի վարձատրութիւն
ստանալու: Աստուծոյ օրհնութիւնն այն փրկարար ներգործու-
թիւնն է, որ մեր գործերի հետն է լինում, երբ որ մենք ընդ-
հանուր աշխարհի կառավարութեան օրէնքներին համեմատ ենք
գնում: Եթէ որ մեր արած գործերը հակառակ են աստուա-
ծային տնօրէնութիւններին՝ մեր խղճմանքովն ու բնականա-
պէս, հետեւաբար յառաջ է գալիս անշուշտ միշտ անյաջողու-
թիւն, կամ թէ չի յաջողում այն բանն, որ մարդս սրտով
ցանկանում էր լինի:

Յոյս մի ունենար ամենին սիրող երկնաւոր Հօրիցդ հաւանու-
թիւն ստանալ ու Նորա տիեզերական կարգից օգնութիւն
գանել, եթէ որ դու ատելութեան հոգւով լցուած, մտածում
ես քեզ նման մարդուց վրէժ հանել: Յոյս մի ունենալ երբէք
գոհ ու հանգիստ սիրտ ունենալ, հասակդ առած օրերումդ,
երբ որ դու քո ունեցածդ ձեռք ես բերել ուրիշներին խաբե-
լով, կամ Նորանց հետ անգութ կերպով վարուելով: Արդէն
շատ անգամ փորձով տեսնուած է, որ ինչ ճանապարհով ձեռք
են բերուել որ և իցէ հարստութիւն՝ կամ բարիք, նոյն ճա-
նապարհով էլ շուտ ձեռքից դուրս են եկել: Մտքիցդ անց
չկացնես, որ դու կարող ես երբ և իցէ լիովին վայելել ընտա-
նեկան՝ կեանքի ուրախութիւններն ու բազմաւորութիւնն,
երբոր ամուսնական հաւատարմութիւնը չես պահել, երբոր
դու քո զաւակներիդ վատ ես մեծացրել, կամ՝ երբոր դու քո
կրթերովդ անմիաբանութիւն ու հակառակութիւն ես սերմա-
նել քո տանդ մէջ: Աստուծոյ օրհնութեան հրեշտակը փախ-
չում է այն տանից, որոյ մէջը մեղք կայ: Միայն այնտեղ է հա-
սիրով բնակիլում, ուր որ մշտապէս հաստատ տեղ ունի Աս-
տուծոյ երկիւղն ու հաւատարիմ սէրը: Նա տարածում է իւր

բարերար ձեռքերը կենդանեաց վերայ և մինչև անգամ մեռելոց գերեզմանների վերայ ևս: «Մանուկ էի ես՝ ու ծերեցայ ու դեռ երբէք չտեսայ արդարին արհամարհուած՝ կամ նորա զաւակներին, որ աղքատի նման ողորմութիւն հաւաքում են:» (Սաղմ. 12):

Մարդուս սուր աչքն՝ որչափ էլ խորը մտիկ տայ ու թափանցի անվերջ ու խառնաշփոթ իրողութիւնների և կարելի բաների խաղի մէջ, որչափ էլ մարդս՝ իբրեւ խելօք արարած՝ ճիշտ կերպով իւր խելօքութիւնովն ամեն բան կշռի, հաշուի, կարգի դնի ու գործ ածի, — էլի միշտ մնում է սահմանափակ մտքով ու չէ կարողանում տեղեկութիւն ունենալ հազար ու մէկ դիպուածներից, որ ամենափոքրիկ ժամի ու ժամանակի գրկից կարող են յառաջ գալ: Ամենախելօք մարդու ձեռնարկութիւնն անգամ միշտ Աստուծոյ իշխանութեան տակն է, մի մահկանացու մարդ իւր գերծերի արդիւնքն երբէք չէ կարող իւր արժանաւորութեանը տալ, — ամեն բան առաջնորդող Նախախնամութեան գործն է: Ով որ բոլոր սրտով յանձնվում է երկնաւոր Հօրն, իւր ամենամեծ ձախորդութեան մէջն անգամ, երբէք երկնաւոր մխիթարութեան կարօտ չի մնալ:

Ուստի, եթէ մաքուր էր դիտաւորութիւնդ, եթէ ազնիւ էր ունեցած նպատակդ, եթէ հասուն կերպով էիր մտածել, որչափ որ խելքդ հասնում էր, գնա՛, արա՛ անելու բանդ, և Աստուծոյ յանձնիր քո գործերդ, վստահ լինելով մեր ամենեցուն Հօր բարութեանը վերայ, ինչպէս որ իմաստուն մարդուն կվայելէ լինել:

Ով Հայր երկնաւոր, իմ կամքս չլինի, այլ Քրիստոս, այսպէս էր Քեզ աղօթք անում իմ Փրկիչս. ես էլ նոյն աղօթքն եմ անում:

Եթէ որ իմ վերջին խարխալ էլ կտորուի, դարձեալ իմ յոյսս չեմ կտրիլ Քեզնից, ով իմ Աստուած, ու վստահ կլինիմ, որ իմ Աստուածս ինձ չի թողնիլ:

(Թարգմ. Գեորգի Երեմեան) Գրիգոր Նախկոստոս Աղափիրեանց.